

# NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Francišanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

## List za državne nameščence in upokojece.

### Resnica o vprašanju najemnin.

Pomembna službena izjava o upravičenosti najemniškega stališča.

Na razgovorih, ki so se vršili v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, ki je sklicalo za dan 25. januarja anketo v Beogradu glede stanarin, so prebrali tudi dobro utemeljeno, obširno in z dokazi podprto poročilo bana dravske banovine dr. Marušića o tem vprašanju, iz katerega objavljamo:

»Vprašanje stanarin je najbolj aktualno za večino mestnega in tudi podeželskega prebivalstva, ki v splošnem zahteva, da bi se stanarine zmanjšale. S tem vprašanjem se bavi tudi dnevni tisk in se sklicujejo ankete, sestanki in zborovanja. Ni dvoma, da so stanarine v naši državi nesorazmerno visoke in da daleč presegajo predvojne stanarine v primeru s sedanjo zlato pariteto. Razumljivo pa je tudi to, da je vse posledica ukinitve stanovanjske zaščite. Odkar je spet merodajna le svobodna tekma med ponudbo in povpraševanjem, so ostali srednji in nižji sloji brez vsake moči. Gradnje so se sicer pomnožile, toda zgradile so se večinoma le palače z obsežnejšimi stanovanji, hiš s primernimi ceneniimi stanovanji pa še vedno primanjkuje.

Če hočemo pravilno presoditi in oceniti sedanje razmere, je treba vprašanje stanarin presojati z dveh stališč. Hiše je treba razdeliti v dve glavni kategoriji, v stare in nove. Pri starih hišah je treba imeti pred očmi, da so večinoma amortizirane, da so se zgradile s kapitalom, ki je pred vojno daljše nižje obrestni ali bil deloma celo brezobresten, kakor n. pr. za nove hiše po ljubljanskem potresu. Sicer so res

davčna bremena in drugi stroški pri starih hišah večji kakor pri novih, vendar pa je potreba, da se tudi v starih hišah najemnine znižajo toliko, da se bodo krile s predvojnimi po zlati pariteti.

Kar se tiče novih hiš, mora obveljati načelo, da najemnine in stanarine ne služijo samo amortizaciji, temveč tudi kot renta, ki pa mora biti vsekakor nižja kakor je renta, ki jo dajejo denarni zavodi.

Stanovanja v novih hišah pa se z ozirom na položaj, komfort in druge okoliščine morajo porazdeliti na tri kategorije.

V vsaki kategoriji bi bilo treba določiti maksimalno stanarino. Stanarine v I. kategoriji bi smele znašati mesečno kvečjemu po 180 do 150 Din za sobo, v II. 150 do 250, v III. pa 250 do 350. Postranskih prostorov bi se ne smelo vračunati.

Če bi nastala po tej uradni določitvi stanarin kakšna nasprotstva, bi jih morale preiskati posebne občinske komisije, v katerih bi bili zastopani nezavisni pravniki, hišni posestniki in stanovalci ter zastopnik socialnopolitičnega in gradbenega referenta pri prizadevanju banski upravi ali občini.

To dobro premišljeno, res stvarno in nepristransko poročilo ljubljanske banske uprave je naredilo na vse objektivno misleče udeležence razgovorov globok vtis. Skrajno odklonilno stališče hišnih lastnikov in njihovih zastopnikov je zato še tem bolj nerazumljivo.

### Mariborski vzgled.

Ze površen opazovalec vidi, da naša Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru napreduje od leta do leta. Obratni prostori se širijo, število predmetov, ki so naprodaj, je vedno večje. Da bi dobil podrobnejši vpogled v razvoj zadruge, sta mi člana upravnega odbora gg. Rehar in Filipič drage volje razkazala nove pridobitve in dala potrebna pojasnila. V minilem letu je naraslo število članov od 1999 na 2360, torej za 361 oseb; od teh kupuje stalno in redno v zadrugi okoli 2000 zadrugarjev, ostali so samci, ali so bili premeščeni i p. Blaga je prodala zadruga v vsem letu za okroglo 14 in pol milijona Din, povprečno je nakupil vsak član za 7000 Din. Največji nakup enega zadrugarja v minilem letu znaša 33.000 Din. Zadruga nabavlja namreč poleg živil še kurivo, manufakture, galanterijo, porcelan in kuhinjsko posodo. Od zadnjega meseca ima na zalogi celo šivalne stroje. Kuriva je prodala zadruga v minilem letu: 370 vagonov premoga, 2200 m<sup>3</sup> drv in 10 vagonov mehkih drv v kolarjih.

Prodajalna je 22,5 m dolga in 9 m široka in je mnogokrat skoraj pretesna. Za prodajnim prostorom je ročno skladišče za moko, sladkor, mast in tekočine, dočim je kava in podobna špecerija na policah prodajalne. V ročnem skladišču so ob stenah leseni zaboji s pokrovi; v vsak tak zaboj vodi od stropa lesena štirioglasta cev, ki se v prvem nadstropju razširi v livnik. V tega vsujejo naenkrat po 4 do 5 vreč moke ali 8 vreč kristalnega oziroma 10 zabojev kockastega sladkorja in to drži v ročno skladišče. Sladkorne kocke se pri tem očistijo že v samem aparatu sladkornega prahu. Poleg tega so v ročnem skladišču posebne posode za tekočine in sicer 4 po 240 l za razne vrste olja, 4 po 80 l za alkohol in žganje in ena za 120 l pe-

troleja. One za olje in petrolej so iz kotlovine in znotraj pocinkane, ostale pa iz železne pločevine in znotraj emailirane. Na sprednji spodnji strani vsake posode je navpičen steklen valj razdeljen na decilitre. Najprej odpreš eno pipo in tekočina pride v zaželeni množini v valj. Potem zapreš dotok in odpreš drugo pipo, po kateri steče odmerjena tekočina v steklenico. Posode je izdelala moška kaznilnica v Mariboru po predloženih načrtih. Vse priprave so hermetično zaprte in nudijo najboljšo garancijo za naglo in točno postrežbo, kakor odgovarjajo tudi povsem higijenskim zahtevam. Ker razjeda očet kovinske posode, ga hranijo v sodih na posebnih policah kake 3 m nad tlemi. Iz teh sodov gre do niklaste cevi skozi steno v ročno skladišče, kjer so na steni montirane slične merske naprave, kakor pri ostalih tekočinah. Tudi to je delo moške kaznilnice.

Iz prejšnje zajtrkovalnice (tako zv. »glavnjače«) so uredili oddajno skladišče in ga opremlili s širokimi vrati na ulico. Naročeno blago vlagajo v numerirane zaboje v tem prostoru in jih nalože na tovorni avto za dostavo na dom. S kletnimi prostori in skladiščem v I. nadstropju je ta prostor zvezan z električnim dvigalom z nosilnostjo 600 kg. V steni, ki loči skladišče od novih prostorov restavracije, je električna hladilnica sistema »Frigidaire«, v kateri je stalno +4° C. Večji del hladilnice je za prodajalno, manjši pa za restavracijo.

V I. nadstropju nad prodajalno je pisarna, veliko glavno skladišče za moko, sladkor, riž, testenine, slive, kašo itd. V njem je prostora za 15 vagonov blaga. Poleg tega je manjša shramba za fine špecerije kakor so kava, čaj, rozine, lešniki, mandeljni in podobno.

V novem, 15. decembra 1930 otvorenem delu stavbe je v pritličju spredaj restavracija 9 × 12 m velika, zadaj pa posebna soba.

V restavraciji je električna registrirna blagajna za dva računa, aparat »Express« za kuhanje kave in čaja na plin po italijanskem načinu; kuhinja je opremljena za kuhanje s plinom in ima štedilnik za navadno kurjavo. V prvem nadstropju je dvorana in soba kreditne in stavbne zadruge, ki se da po potrebi združiti z dvorano, ker ju ločijo samo široka vrata. V ti dvorani se vršijo zborovanja in sestanki naših strokovnih organizacij, tu je zboroval tudi občni zbor Zveze nabavljalnih zadrug v minulem letu. Tudi manjše prireditve zabavnega značaja se vrše v ti dvorani, tako je sv. Miklavž osrečil popoldne deco, zvečer pa odrasle in Silvestrovo je združilo tu veliko število zadrugarjev. Električno dvigalo z nosilnostjo 100 kg veže restavracijo z dvorano in kletjo.

Restavracija je dostopna samo članom zadrug včlanjenih v Zvezi nabavljalnih zadrug v Beogradu. Dobiš pa vedno sveže mrzle in tople jedi in pijače, na kar opozarjam zlasti naše zadrugarje z dežele, ki prihajajo po opravkih v Maribor. Pri taki priliki naj si ogledajo tudi vse ostale prostore, ker je vodja prodajalne g. Filipič v tem pogledu vsakemu zadrugarju rade volje na uslugo. Pri tem naj še omenim, da bi našim gospodinjam zlasti priporočal ogled velike nove zaloge manufakture in porcelana v I. nadstropju nad prodajalno. Da ne bo zamere, moram še pripomniti, da se tudi naše gospodinjke ob povratku s trga rade odpočijejo in okrepečajo v naši restavraciji in v krogu prijatelje rešujejo važne gospodinske probleme. Največji je obrat med 6. in 7. uro zvečer, ko mnogokrat ne najdeš prostora v obeh lokalih. Na občnih zborih zadruge sem ponovno slišal očitke, da zadruga ne bi smela vzdrževati restavracije, ker zavaja drž. nameščence k zapravljanju in pijančevanju. Očitek je povsem neutemeljen, ker oni, ki mu je do dobre kapljice, jo najde gotovo v eni izmed ostalih številnih mariborskih gostiln, komur pa je pred vsem do tega, da se v krogu tovarišev in sotrpinov malo porazgovori in razvedri, ta lahko sedi tudi pri čaši malinovca, kave ali čaja ali mineralne vode in nihče ga ne bo grdo gledal, tudi če enkrat ničesar ne naroči. Bolje je, da ta denar ostane naši zadrugi in s tem nam samim, kakor da ga nosimo drugim. Restavracija je odprta vsak dan do polnoči. Ob pet-

kih so na razpolago sveže morske ribe, ki jih morejo kupiti člani v jutranjih urah tudi sveže na dvorišču.

Pod vso stavbo so velike kleti. Tu vidiš vagonске zaloge masti, olja, kiša, mineralnih vod, marmelad, strdi in mila. V posebnem oddelku stoje sodi vina s potrebnimi sesaljkami. Restavraciji je odmerjena posebna ročna klet, v kateri končuje že omenjeno manjše dvigalo. V novem delu stavbe pod restavracijo je velika in svetla klet, ki je namenjena bodoči pekarni, a je žal še prazna.

Poleg glavnih obratnih prostorov ima zadruga v Cvetlični ulici posebno skladišče kuriva. Tudi to zemljišče je zadruga last. Tu je garaža za oba tovorna avtomobila zadruge, mala delavnica za popravila in hidrant za čiščenje avtomobilov. Skladiščnik ima tu svoje stanovanje in celo mal zelenjadni in cvetlični vrt. Drva žagajo s cirkularno na električni pogon. Količine premoga pod 1000 kg dostavlja zadruga iz svojega skladišča, večje količine pa neposredno s kolodvora na dom. V vseh svojih obratih zapoljuje zadruga 32 uslužbencev; v tem številu pa niso vštet člani upravnega odbora, ki vrše stalno ali izmenoma kako službo v pisarni ali trgovini.

Zadruga ima svoje člane pred vsem v Mariboru in bližnji okolici, pa tudi v Kamnici, Pekrah, Limbušu, Hočah, Račah, Framu, Slivnici, Pragerskem, Sl. Bistrici, Konjicah, Št. Ilju, Sladkem Vrhu in na Dravskem polju. Posamezni zadrugarji žive tudi stalno v Savinjski dolini, Prevaljah, Slovenjgradu, v Celju, Rogaški Slatini in pri Sv. Lenartu. Redno se dostavlja blago z zadrugnimi avti v Pekre, Limbuš, Pragersko, Sl. Bistrico in Št. Ilj. Vsak mesec pošilja zadruga vsem članom po pošti na dom cenik, vsako leto pa izda svoj koledar s poučnim in zabavnim čitvom.

Od minilega leta plačuje zadruga svojim članom tudi posmrtnine. Ta se računa v odstotkih povprečnega letnega nakupa zadnjih pet let in znaša ob smrti člana 15 %, zakonskega druga 10 %, otroka 5 %. V letu 1930. je izplačala zadruga na ta način okoli 30.000 Din; največja posmrtnina je znašala 2700 Din, najmanjša 162 Din.

Zadruga se ravna pri tem po pravilnem principu, da več nudi tistemu, ki več zanjo žrtvuje.

Te vrstice naj služijo našim tovarišem v opomin, da si lahko sami pomagamo, če se strnemo v močne stanovske gospodarske organizacije in izberemo za voditelje ljudi, ki so delavni, pošteni in nesebični. drp.

### Kaj pa Ljubljana?

Razmišljanje o ljubljanski Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev.

Ni čuda, da se mora vak član naše ljubljanske nabavljalne zadruge, pa tudi vsak državni uslužbenec, ki ni član, vprašati, ko prečita poročilo o mariborski zadrugi: kaj pa v Ljubljani, v mestu, ki ima v naši banovini najvišje število državnih uslužbencev v višjih in nižjih položajih.

Da, to vam je pač čudna historija. Ponavlja se vedno kot otroška pravljica že preko deset let: »Zadruga ni nič prida, zato nisem član«, ali pa: »Državni uslužbenci so nezavedni, se ne poslužujejo zadruge, zato zadruga ne uspeva«. To pesem čuješ od slehernega uslužbenca, ki vsaj ve, da sploh eksistira tudi v Ljubljani taka zadruga. Mnogo jih pa je, ki celo niti tega ne vedo.

Preko deset let prodaja ljubljanska zadruga boljše ali slabše špecerijsko robo po višjih ali nižjih cenah, kot pač nanese slučaj, in to povprečno

baje do 500 članom, čeprav šteje sama približno 1000 članov, ki bi jih lahko štela 3000. Nekdo je celo pravil, da se niti vsi odborniki niso in da se niti danes ne poslužujejo dobrot zadruge, katero upravljajo.

Naj pa nihče ne misli, da je namen teh vrstic vzeti veselje tovarišem, državnim uslužbencem, do zadruge. Nasprotno: naš namen je, vzbuditi pri vseh ravno največje zanimanje, da se ne bo več ponavljala ta žalostna pesem.

Kaj je neki vzrok takim razmeram?

Ker je zadruga pravna oseba, katero so ustanovili in jo vzdržujejo člani, bo pač iskati vzrokov pri članih in pri vseh državnih uslužbencih ljubljanskih, ki še niso člani. Zadruga je ravno taka in nič boljše kot so člani. Torej mi vsi smo grešniki. Naš greh je pa nezavednost in nevednost.



Naša nezavednost izvira iz naše vzgoje, ki ji korenike segajo še v »srečne čase« blagopokojne Avstrije. — Takoj tu bodi omenjeno, da so v Mariboru znali na en mah ta vpliv zadržati; saj je pa edini naš Maribor videl ob prevratu med Slovenci teči vsaj nekaj kapelj krvi, ki je oprala duše hlapčevskih madežev. — V Ljubljani so se tedaj menjale samo kape, drugo je vse ostalo. Seveda mi smo ostali državni uradniki starega kova, ostali smo dvorni in drugačni svétniki, spadamo med veliko gospodo, mi nižji uradniki se še nadalje klanjamo in sluge še nadalje trepetamo pred še preostalo senco c. kr. vzvišenosti. Saj je v Avstriji bil razlog temu v dejstvu, da je kot uradniška država pazno skrbela za gmotni položaj uslužbencev, a jim pri tem vzela prav vso dušo. Kako naj bi se porodil v takih ljudeh kar naenkrat nov duh, ki bi ustvaril samozavest? In ravno te samozavesti nam je treba, da se resno v delu zberemo skupne borbene moči, ki naj nam zagotovo gmotne koristi. Mnogim se je do nedavna zdelo čudno, da bi se uradnik sam brigal za svojo gmotno blaginjo. Večina je še čakala čudežev od zgoraj: da bo gospodar odprl na široko roke in plačal delo po zaslugi. Zaman, o razlogih ni tu mesta, da razpravljamo. Dejstvo je, da se je v mlajših in tudi v starejših začelo po desetih letih neplodnega čakanja na čudeže vzbujati spoznanje. V tem času pa je naša zadruga, najuspešnejše naše orožje v ti neenaki borbi šibkega zoper neusmiljene pridobitnike, polagoma rjavela in ostala žalosten torzo.

Nezavednost je mati nevednosti. Nezavednost nam ni dala impulzov, da bi se o stvari poučili, da bi se zanj zanimali. Koliko jih je, ki so zasledovali delovanje naših zadrug — čeprav je v Ljubljani, prav pred našimi očmi zrasla železničarska zadruga v naravnost silno zgradbo — koliko ljubljanskih drž. uslužbencev ve, da jim je bil skoro vseh zadnjih deset let potom zadruga na razpolago kredit po 4 % za nabavljanje vseh potrebščin, v dobi, ko so mirno kupovali pri trgovcih, ki so vzdrževali svoj obrat s krediti od 10 do 20 %?

Toda, hvala Bogu, zdi se, da se je začela ta mentaliteta zgubljati. Pojavlja se zanimanje za nabavljajno zadrugo. Pravijo, da pristopajo novi člani, pravijo, da se bodo poštni uslužbenci premislili in opustili lastno zadrugo ter pristopili k skupni zadrugi državnih nameščencev, kamor so že od začetka spadali. Naj bodo pozdravljeni in naj prinese novega življenja v našo zadrugo, da se na žalostnem torzu postavi zadruga zgradba, ki bo v ponos in korist ljubljanskim državnim uslužbencem. Zdi se nam, da se je izpolnil nad nami pregovor: verba movent, exempla trahunt.

Če pa hočemo biti pravični, moramo pokazati še na drug vzrok, zakaj je ta pesem tako žalostna. Ko se je zadruga porodila, ni najbrž imela sposobnih varihov. Ti je niso znali negovati in tudi zaradi njih je ostala le krhljavo dete. Pravijo, da so še danes nekateri krstni botri ob njeni strani. Iščejo zdravil, a jih ne najdejo. Niti na misel jim ne pride, da bi se

enkrat vprašali sami sebe, ali niso mogoče tudi oni malce krivi in da bi si junaški povedali to resnico sami sebi v obraz ter oddali otroka v nego drugim rokam.

Menda se vsako leto na občnem zboru zadruga zgodi, da izstopajo nekatere osebe iz odbora, ki so po kratki dobi sodelovanja uvidele, da je nemogoče otroka ozdraviti s starimi metodami, drugi odborniki pa ostajajo kar od leta do leta neomajno na svojih mestih. Mi skušamo verovati in skušamo biti prepričani, da se vsi ti res trudijo, da bi našli leka za bolezen. Mogoče so tudi navdušeni za zadrugarstvo in mislijo, da so pravi borci. Toda ako bi pogledali, kake uspehe so svoji zadrugi priborili v dolgi dobi delovanja, bi vendar morali odložiti orožje in je predati novim močem, ki naj poskusijo svojo srečo.

Če so v tem pogledu razmere res take, morejo to biti le, ker je navada pri nas, da takih zadev ne obravnavamo pravilno. Povsod na svetu je navada, če kdo sprejme pooblastilo od določene skupine ljudi, da v njenem imenu začne neko delo, koj odloži mandat, če mu ne uspe, da bi v redu in z uspehom izvršil poverjeni mu posel. Pri nas pa povečini ljudje menijo, da gre v takih stvareh le za osebo, ne pa za poverjeno stvar. Toda, ali je sploh sramota, če človek ne zmagala naloge, ki si jo je nadel z navdušenjem in veseljem in to še v korist drugih in ne v lastno? Sramota bi to dejstvo moglo postati le, če dotični ob neuspehu tega noče uvideti in noče izvajati posledic.

Z nekaj dobre volje bi se dala ta zapreka za uspešnejši razvoj zadruga odstraniti. Če se to zgodi in se pokaže kot resnično, da se je miselnost ljubljanskih drž. uslužbencev spremenila, potem moremo res upati na uspešen razmah zadrugne ideje med ljubljanskim državnim uslužbenstvom.

Do tega tudi mora priti!

To nam vleva naš ponos.

Ali ne vidite posmeha Mariborčanov in naših železničarjev, ali ne znate izračunati, koliko denarja ste v teh letih vrgli skozi okno? Po točni statistiki železničarske zadruga v Ljubljani je dobila vsaka večja družina v 10 letih povprečno 7300 Din na dividendo. Za tak znesek je pa še poleg tega na dobičku vsled resnično nižjih cen in to ob isti kakovosti blaga. V 10 letih torej okroglo 14.000 Din in še čez za malo dobre volje in neomajno samozavest. Poglejte podatke v članku o mariborski zadrugi, kjer vidite isto. Kaj naj bi človek po takih jasnih računih še pridigal? Sapienti sat! Kdor ima ušesa, da sliši, naj poslušaj!

Na aktualna vprašanja ljubljanske nabavljajne zadruga se pa v podrobnostih še povrnemo v prihodnjih številkah.

Lb.

**Obleke kemično čist, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.**

## Beograjska stanovanjska anketa.

Poročali smo že o anketi, katero je sklicalo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu, da na nji zastopniki državnih oblastev v svobodnih razgovorih z zastopniki najemnikov in hišnih lastnikov prouče važno stanovanjsko vprašanje in skušajo najti sporazumno in obojestranski zadovoljivo rešitev. Tega namena, to poudarjamo že uvodoma, anketa ni dosegla. Vendar je tudi tako njen pomen važen, saj so oblastva baš po nji dobila na razpolago ves bogati material, ki dokazuje, kako nujna je zakonska rešitev tega vprašanja, kako upravičene in nepretrane so zahteve najemnikov in kako nevzdržno in neosnovano je stališče hišnih lastnikov.

Anketa se je vršila dne 25. in 26. januarja v Delavski zbornici. Udeležilo se je teh razgovorov veliko število zastopnikov raznih ministrstev, banskih uprav, večjih mest, odposlanci trgovskih, inženjerskih in delavskih zbornic, velikih bančnih državnih zavodov, vsega z zastopniki najemnikov in hišnih lastnikov nad 180 oseb. Tako širokega javnega zborovanja o tem perečem vprašanju doslej še nismo doživeli. Vsa razpravljanja so se vršila mirno in dostojno.

Vodil je anketo načelnik v ministrstvu za socialno politiko g. Hofmannovič. Naglašal je, da se glasovi najemnikov o potrebi nujnega znižanja najemnin za stanovanja in poslovne lokale vedno bolj množe. Ugotovil je, da so današnje najemnine zares zelo visoke, da ne odgovarjajo gospodarskim razmeram, nizkim cenam drugih življenskih potrebščin in tudi ne znižanim stavbnim stroškom. Cene gradbenemu materialu in delavske mezde so padle za 30 do 40 %, najemnine so pa ostale nezmanjšane. Vzrok za to je v težnji hišnih lastnikov, ki hočejo odplačati svoje hiše v čim krajšem času, dočim je pred vojno znašala običajna amortizacijska doba 30 do 50 let.

Previsoke najemnine zmanjšujejo kupno moč najemnikov, to je večine prebivalstva, kar se pozna v zmanjšanem splošnem konzumu, v zastoju v trgovini in v drugih posrednih posledicah tega splošnega obubožanja.

Hišni lastniki seveda zagovarjajo stališče, da se stanovanjsko vprašanje najpravičneje in najlažje reši kar avtomatski, samo po sebi po načelu ponudbe in povpraševanja. Po trditvi hišnih lastnikov hiše danes ne nosijo več kot 3 do 4 %. Prazna so stanovanja samo tam, kjer so najemnine najnižje. Obresti, visoke občinske in druge samoupravne dajatve ne dopuščajo znižanje najemnin. Tudi bi določitev in maksimiranje najemnin popolnoma ustavilo stavbno gibanje, zato je baje popolnoma neprimerno in ne bi bilo nikomur v korist.

Banske uprave so zbirale podatke o stanovanjskem problemu, ljubljanska banska uprava je pa predložila celo točen in izčrpen predlog za rešitev tega vprašanja, iz katerega uvodoma objavljamo nekaj podatkov.

Po uvodnem govoru g. Hofmannoviča so govorili zastopniki društev najemnikov in hišnih lastnikov. Prvi je govoril za najemnike g. Manu Katu-

narič iz Splita, predsednik državne Zveze društev najemnikov (v Sloveniji jih sploh ni več; op. ur.) in zastopnik javnih uslužbencev in upokojencev primorske banovine. Poudarjal je važnost tega socialnega problema, ki se enako tiče interesov vseh ljudskih slojev. Zagovarja kot najuspešnejše sredstvo gradnjo malih stanovanj. To naj bi se doseglo z iniciativnim delovanjem občin in drugih samoupravnih teles ter zasebnih večjih podjetij.

Za njim so govorili zastopniki hišnih lastnikov iz Karlovca, Sarajeva, Sušaka in iz Zagreba. Vsi se izražajo proti predlogu, da bi se izdal zakon za prisilno znižanje najemnin. Po njihovih trditvah baje stanovanjske cene sploh niso pretirane in je rentabilnost stanovanjskih poslopij sploh zelo nizka. Tudi v Beogradu niso najemnine sicer idealne, pa tudi ne previsoke. Hiše donosajo največ 6 % čistega. Poglavitni vzrok visokim najemninam so previsoke samoupravne dajatve.

Za zagrebške najemnike je kot odposlanec ondote Podporne zadruga javnih nameščencev in upokojencev, g. Petrovič, izvajal, da je stanovanje življenska potreba, prav tako kakor hrana, obleka in ostalo. Brez stanovanja ni mogoče živeti, če noče človek ogrožati svojega zdravja in življenja. Ko je bila stanovanjska zaščita leta 1929. odpravljena, se je splošno smatralo, da je to edini pot k smotrni ureditvi stanovanjskega vprašanja in k nekdanjim normalnim razmeram. Vendar so se vse te nade izjalovile, ker so se najemnine pri starih hišah pretirano povišale, tako da so pričeli hišni lastniki najemnikom, ki pretiranih najemnin niso več zmogli, odpovedovati stanovanja. V novih hišah pa tudi najemnine niso padle, tako da se splošni položaj ni prav nič izboljšal za najemnike. Danes pa ni več krize zaradi pomanjkanja stanovanj, temveč zaradi pretiranih najemnin, ki znašajo vsaj za 50 % več kot bi po valorizaciji po zlati pariteti smele znašati. Premnogi najemniki najemnin več ne zmorejo brez nevarnosti za svoje življenje in za zdravje svojih družin. Če hišni lastniki nimajo dovolj socialnega čuta, da bi sami znižali najemnine vsaj toliko, da bi mogli najemniki srednjih slojev dostojno živeti, je dolžna država, da sama s potrebnimi zakonskimi sankcijami to velevažno vprašanje reši. Dohodki vseh stanov, ki živijo od ročnega in umskega dela, so znatno znižani. Znano je, da čisto dosega višina najemnine  $\frac{2}{3}$  prejemkov, z ostalo tretjino pa naj najemniki zadostijo vsem drugim življenskim potrebam. Ker drž. uslužbenci uvidijo nujno znižanje prejemkov, katero diktira splošna svetska kriza, zato opravičeno pričakujejo, da bo država z zakonom o najemninah dokončno uredila to vprašanje tako, da bo zaščitila najemnike in njihove družine. Na koncu je g. Petrovič apeliral na uvidevnost zastopnikov hišnih lastnikov, naj vpoštevajo nevzdržne razmere, v katerih najemniki živijo. Mera njihovega trpljenja je tolikšna, da je treba to vprašanje takoj in pravično rešiti. (Konec prih.)

V. G. Calderon:

### Idealist.

Zgodba iz Kordiljer.

Belopoliti mož, ki je znal Code Napoleon na izust in je imel obute tako lepe jezde škornje, je sklenil, da si nekje v Peruju naredi premoženje. Mar ni mogel v Ancachu skleniti dobre pogodbe, nato pa kje drugje srebrne rudnike ugodno prodati?

Na vseučilišču v Limi, kjer je vestno obiskoval predavanja, je sprejel vase vsa mogoča plemenita načela o enakosti plemen, svetosti prava in grozotah nekdanjega suženjstva. Zato ni niti preveč preklinal, ko se je najeti vodnik, prebrisan Indijanec, kateremu je vnaprej plačal tedensko mezdo, na ledeni visoki planoti v Andah, domovini kondorjev, brez povoda sam odslovil. Kakor bi trenil, pa ga že ni bilo več.

Nikogar, ki bi mogel dati svét! Če imaš srečo, najdeš tam gori morda lamo, ki se je izgubila, ali Indijanca na poti, ki pa ne zna besedice po špansko. Mezeg, pametnejši od jezdec, se je hotel že obrniti, toda belopoliti mož je bil star štiriin-

dvajset let — v letih torej, kjer se človeku zdi možna vsaka stvar. Vseeno ga je pa o mraku premagala veličastna otožnost. Zdi se, da so iznašli mogočne ostroge s petimi dolgimi ostni, kakršne nosijo v Sierra, prav za nalašč zato, da lahko trudnega mežga še dolgo časa priganjajo k teku, da uideš nevarnosti, da bi morda prenočiti pod milim nebom v noči, ki pada z večnih snežišč. Tem krutim ostrogam se je imel sam motni jezdec zahvaliti, da je proti deseti uri zvečer dospel do nekega zavetišča v tej neskončni verigi gora, kjer je našel vsaj streho in iz trstja spletene, z ilovico ometane stene. In poleg tega je imel tambo, kakor pravijo takim zavetiščem v Kordiljerah, kitajskega krčmarja, katerega so opij in biči gostov storili pohlevnega.

Ko je mladi mož mežgu, ki si je na vse zadnje v grušču izpahnul nogo, snel sedlo in mu je prišel starec z najprijaznejšim smehljajem sveta na pomoč, je z revolverjem ustrelil žival v uho, da se je na drugi strani poti skotalila v prepad. Spraviti jo na noge je bilo itak nemogoče. Čemu naj bi torej gnala človeku prav pred nosom?

Da bi ga potolažil, je pripovedoval Kitajec, da pride rano zjutraj poštni sel na konju mimo krčme. »Povabite ga na kozo-

rec ruma, pa Vam prav gotovo prepusti drugega, katerega vodi s seboj.«

Ves tambo je imel en sam prostor, ki je služil za obednico in spalnico, obenem pa tudi za hlev. Tam se je bil utaboril že drug potnik, dolg mestic, zgovoren in prekanjen, ki je od veselja, ko je zagledal tovariša v tej samotni, klical na pomoč Devico in vse svetnike.

»Le pomislite, senor, že sem mislil, da bom moral prebiti noč sam s tem svinjskim Kitajcem.«

Čudni hotelski lastnik se je ti žalitvi samo rahlo nasmehnul, kakor da je prebral vse knjige Daljnega vstoka o popolni mardosti in krivičnih napadih ljudi. Počepnil je pred črnega Buđho, pred katerim je gorelo sedem sveč, za njim je pa bila stena prepletena z rdečim papirjem. S tihim glasom je pričel brniti. Medtem je stopil mestic — don Tancredo Quispe — k svojemu sladko spečemu mežgu, ki se je bil zleknil ob ognju, kjer je gorelo govno od lam, brskal po pisanih malhah ob sedlu in predlagal z zapovedujočim glasom, da vržeta kocke. In dočim se je zadržal dim ognja mešal z vonjem po sandalovini in opiju, je don Tancredo med dvema metoma premeril soigralca od pet do glave, bil prav radodaren z vljudnimi besedami, ka-

tere je spremljal zagonetni smehljaj, ki je v Peruju star že tristo let.

»Čudoviti škornji, senor! Bi igrala zanje?«

»Ne,« senor se je zadovoljil s tem, da je zaupal svoje zlatnike nesrečnim kockam — brez slehernega upa na zmago sicer — kar ga seveda ni baš pomirilo.

»Prav!« je dobrovoljno dejal mestic. »Nisem Vam hotel zakuriti v glavo.« To je bilo le tako rečeno in sploh brez pomena, zakaj vedno znova mu je ponujal pijsko, ki jo izdelujejo v deželi pod imenom »pisco«, in katero vsi izkušeni potniki nosijo zmerom s seboj, da jim pomaga v boju zoper mraz in slabo voljo.

Postrežljivi Kitajec bi jima bil seveda dal kozarce, težke kot kamen, ampak ljudje se mnogo prej zblizajo, če pijejo iz iste steklenice, pri tem pa tudi ni mejja žej. Ognjena žganjica, ki je imela okus po grozdju in jeseni, je potekla. Tedaj je blagovolil zlahtni don Tancredo počuti mladega gospoda iz Lime, ki se prav gotovo na visoki šoli ni nič pravega naučil, kako je treba zvečiti listje koke — dolgo, tako dolgo, dokler človek ne utone v rajsko omotico, ki je slajša od spanca...

Ko se je mladi mož drugo jutro prebudil z najboljšo voljo na svetu, ni videl



## Znižanje gostilniških cen.

Banska uprava je naročila ljubljanski upravi policije in mestnemu načelstvu, naj posvetita vso skrb pobijanju draginje na živilskem trgu, pa tudi po gostilnah, kavarnah in trgovinah z živilskimi potrebščinami, med katere je prištevati tudi manufakture. V Ljubljani je življenje nedvomno znatno predrago in prodajne cene nikakor niso v sorazmerju z nabavnimi cenami sirovin in z izredno nizkimi cenami živine.

Navzlic občutnemu znižanju mesnih cen vendar po mnogih ljubljanskih gostilnah cene jedilom niso padle. Ostalo je pri cenah, ki so veljale pred dvema, tremi leti. Svinjska pečenka velja v večini lokalov še vedno 10 do 12 Din, dasi na trgu kilogram svinjine velja komaj toliko. Enako draga je pa bila svinjska pečenka po gostilnah tudi tedaj, ko je veljala svinjina na trgu 20 do 24 Din za kilogram. Isto velja v precejšnji meri tudi za druge vrste mesa in mesnih jedi sploh.

Gostilničarska zadruga je nujno priporočila članom, naj znižajo cene jedilom vsaj za 20 %. Po teh navodilih naj bi kosilo, obstoječe iz juhe, govedine, dveh prikuh in koščka kruha veljalo v navadnih gostilnah 6 Din, v boljših pa 8 Din. Enako kosilo naj bi veljalo v restavracijah II. vrste 10 Din, v prvovrstnih restav-

racijah pa po 12 do 15 Din. Vino naj bi se točilo že od 8 Din za liter.

Navzlic temu pozivu se mnogi gostilničarji niso zmenili za znižanje cen, dasi so tržne cene vseh živil, masti, mesa, zelenjave, pa tudi vina ponovno padle. Zato je ljubljanska policija izvršila po gostilniških lokalih več pregledov in ovadila večje število gostilničarjev zaradi previsokih in neosnovanih cen.

Značilno je, kako težko je pripraviti naše podjetnike, pa naj že bodo to mesarji, peki, gostilničarji ali specerijski trgovci oz. manufaktursti, do tega, da bi znižali prodajne cene, kadar obenem padejo tudi nakupne cene. Vsako najmanjšo podražitev seveda uporabijo takoj za zvišanje cene, čim pa prično sirovine padati, tega niti ne opazijo. Akcijo banske uprave, ki je v prid vsemu prebivalstvu, katero je navezano na gostilniško preskrbo, posebno toplo pozdravlja jo državni nameščenci. Saj jim je namreč res prav vseeno, če prejema jo manjše prejemke, pa so cene življenjskih potrebščin nižje, ali pa če plačujejo od svojih višjih plač višje cene za predmete vsakdanjega življenja. Znižanje gostilniških cen bo pa brez dvoma ugodno vplivalo na splošno stanje draginje.

## Gospodarska kriza.

**Protidraginjski odbor.** Po mari-borskem vzgledu bi bilo treba tudi v Ljubljani sestaviti poseben akcijski odbor z nalogo, da prične boj zoper draginjo. Ta odbor naj bi stalno nadzoroval vse pojave draginje in ukrepal potrebne korake za njih odpravo. Tvorili naj bi ga zastopniki organizacij prizadetih stanov. Ker beda in po-manjkanje stalno naraščata, je nujno potrebno, da se tak odbor, v katerem naj bi bila zastopana tudi vsa uradniško strokovna društva in organizacije ostalih javnih in tudi zasebnih nameščenec, čimprej ustanovi. Seveda bi morali priti v odbor odločni zastopniki interesov srednjega sloja, ki pod draginjo največ trpi.

**Varčevanje, gospodarska kriza in zabave.** Dne 21. januarja je ljubljanski župan dr. D. Puc predaval v tr-govskem društvu »Merkur« o ljubljanskem občinskem gospodarstvu. Med drugim je dejal tudi, kakor poroča »Slov. Narod« od 22. januarja, doslovno: »Tako je pogrešna tudi goz-na proti zabavam in plesom, ki je imela to posledico, da je danes polno delavk in delavcev v raznih obrtih brez kruha. Pomisliti moramo, da za-pravlja le človek, ki ima denar in da do denarja bogatašev pridemo le na ta način, če ga zapravljajo. Kdor je denar nagrabil, naj ga tudi zapravi, da ga bo deležno vse prebivalstvo. — Silen aplavz je zadonel optimistične-mu županu v zahvalo.«

**Zakaj je sladkor tako drag?** V Jugoslaviji se porabi na leto približno 92.000 ton sladkorja, na človeka pov-prečno 7-2 kg. Letos so naše sladkor-ne tovarne pridelale okroglo 75.000 ton sladkorja, vendar ga je pa od lani ostalo še 25.000 ton neporabljenega. Sladkorne tovarne carine na sladkor, ki znaša 3-85 Din za kilogram, sicer ne plačujejo, vendar jo pa vračunajo v prodajno ceno. Tako bodo v letošnji kampanji zaslužile samo na tem približno 300 milijonov dinarjev čistega. Slovenci sami plačamo od tega približno 50 milijonov dinarjev. Pri tem je treba pomisliti, da tovarne pritiska-jo na cene sladkorni pesi, obenem pa skrajno slabo plačujejo delavce. Za-radi visoke cene pa poraba sladkorja stalno pada.

**»Cene manufakturnega blaga«**, piše Slovenec, »se vzlic splošnemu pad-cu cen kar nočejo znižati. Še vedno stane meter boljšega zimskega blaga 350 Din do 450 Din, srednjega pa 150 Din do 300 Din. Tu je med dru-gim gotovo eden izmed vzrokov pro-padanja našega kmetskega in delav-skega (pa tudi uradniškega) sloja. Si-cer se pa to že kar samo na sebi ma-šuje, ker tako dragega blaga večina prebivalstva ne kupuje več. — Če je carina previsoka, naj skušajo priza-dele trgovske organizacije doseči, da se zniža, saj je to po novem zakonu mogoče z enostavnim ministrskim od-lokom.«

## Inserirajte v „Našem Glasu!“

več niti dona Tancreda, niti svojih škornjev, ki so odpotovali obenem z njim. Kitajec bi ga bil sicer lahko opozoril, toda nikdar se ni mešal v zadeve potnikov, ki so nosili revolverje za pasom, neglede na to, da so mu neprestane molitve puščale le malo prostega časa.

Gost je še vedno z vsem mladostnim pretiravanjem preklinjal, ko je pridiral poštni sel, neotesan mulat, na sijajnem mezu. Na povodcu je vodil za seboj drugega. Toda ta zelenklijunec iz prestolice mu ni bil prav nič po srcu. Mimo tega ga je pa še ogorčila zgodba s škornji.

»Kaj jih je pa sploh treba pred spaj-njem sezuti? Hudič vzemi tako sitnarenje! Kakor če bi bil gospodična!«

Pri tretjem kozarcu ruma je hudobno reče se gladko odklonil, da mu odstopi drugega meza.

»Le kar lepo mirno počakajte tu dva ali tri dni. Potem se bo že kaj našlo za Vas!«

Lahko rečeno. Nekaj dni samotariti na ledenih vrhovih And ni stvar za vsakogar. Mlademu gospodu se je zdelo, da je iz-gubljen, zardel je od jeze, nato spet po-bledel od strahu in skoro bi bil izbruhnil v jok, kar bi ga bilo pa docela osmešilo.

Mulat je zajahal meza in še zaničljivo

v velikem loku pljunil, ko mu je železna roka zagrabila povodce in se mu je pred obrazom zasvetil revolver. Kot pošten Kre-olec je takoj razumel stvar, skočil iz sed-la, da mu je mladi mož potegnil njegovo lastno orožje iz torbe in zasedel drugega, neosodlanega meza. Brezobzirno je uda-ril z ostregami žival in urno oddirjal.

Zdaj je pa zelenklijunec zares zajo-kal, ampak od sramu. Kaj je bil to on sam, ki je zagrešil ta rop po vseh pravilih, ki je zakrivil tako grobo nasilstvo? Od katerega konkvistadorja, osvojevalca iz davnine, izmed svojih dedov je pa podedoval to ostudno surovost? ... Toda že je pritekel Kitajec, ki se mu je svetil ob-raz od zadovoljstva, ker je mulat, ki mu je vselej ostajal popiti rum dolžan, končno je prejel svojo kazen. Uporno se je branil, sprejeti denar za lepe kitajske šolne, s ka-terimi je pomagal senorju.

Ta je odjezdil, ves v mislih pri nekem paragrafu zakonika Code Napoléon, ki mu je tičal obenem z diplomom doktorja prava v malhi ob sedlu. Novi meze je imenitno stopal in na srečo ni potreboval ostrog, ki so bile izginile s škornji. Zadovoljstvo, sveže in jutranje, kot nežna rosa na ble-dih travnatih lisah, mu je polnilo srce. Po-gumno je jezdil po poti, ki se je vila kot

## Vestnik.

**Novi državni proračun.** Iz izjave, katero je finančni minister podal dne 3. februarja časnikařem o predlogu novega državnega proračuna, posne-mamo naslednji odstavek, ki zanima vse drž. uslužbenstvo: »Zmanjšanje izdatkov je izvedeno v vseh proračun-skih oddelkih, razen kakor že omenje-no v oddelku državnih dolgov, ki vse-buje urejene državne obveznosti, ka-terim mora država brezpogojno zado-stiti. Zmanjšani so tudi osebni in ma-terijalni izdatki do skrajnih mej mož-nosti. Predlog proračuna je uravno-težen v celoti. Ravnotežje se je do-seglo s strogo in dosledno izvedeno redukcijo izdatkov.«

**Zmanjšanje izdatkov po predlogu novega drž. proračuna.** Iz ekspozicja finančnega ministra k predlogu novega proračuna objavljamo nekatere podatke. Dočim je bilo v sedanjem proračunu določeno za pokojnine pribl. 815 milijonov dinarjev in je bil v teku minilega leta ta izdatek pove-čan še za 141 milijonov dinarjev, je v proračunu za leto 1932/33. določe-nih pokojninskih kreditov 885 milijo-nov dinarjev. V pravosodnem minist-rstvu so zaradi zmanjšanja uradniških plač in doklad izdatki precej znižani. Isto velja za prosvetno ministrstvo, kjer je ukinjenih večje število šolskih zavodov. Tudi zunanje in notranje ministrstvo izkazuje znatno manjše število osebja. V finančnem minist-rstvu je po novem proračunu ukinje-nih: 252 uradniških mest, 135 priprav-nikov, 808 zvaničnikov, 27 služiteljev, 664 dnevničarjev, skupaj torej za 1856 oseb manj. Tudi ostala minist-rstva izkazujejo v proračunskih kredi-tih znatno nižje vsote, predvsem za-radi znižanja prejemkov uslužbenstva.

**Iz tovariškega tiska.** Dosedanji urednik »Glasa državnih penzionerov i penzionerki kraljevine Jugoslavije« v Sarajevu, dr. Hamid Šahinović, je od-ložil uredništvo tega lista, ker se je za stalno preselil iz Sarajeva. Uredniške posle je prevzel tajnik Udruženja drž. penzionerov v Sarajevu g. Janko Seljan.

**Iz strokovnega uradniškega tiska.** Izšel je prvi snopč mesečnika za fi-nančno-gospodarska vprašanja »Ra-čunski glasnik«. List je glasilo »Zdru-ženja drž. uradnikov računске stroke kraljevine Jugoslavije«. Urednik je upok. svetnik Todor G. Ilić v Beo-gradu, Valtazara Bogišića ulica 10. List bo izhajal vsakega 15. dne v me-secu in velja na leto 40— Din, posa-mezni snopč 4— Din, člani imeno-vane organizacije ga pa prejema jo brezplačno. Doslej je bilo glasilo Združenja računskih uradnikov za-grebški list »Računaš«.

**Lastnoročno pisane prijave upo-kojencev.** Po uredbah o draginjskih dokladah drž. upokojencev mora vsak predlagatelj prijave sam in lastnoro-čno napisati prijavo in jo tudi sam lastnoročno podpisati, sicer je fin. di-rekcija ne sprejme in ne obravnava. Kaj pa taki upokojenci(ke), ki ne z-naj o pisati ali ki zaradi bolezni (na pr. mrtvoudnosti) ne morejo pi-sati? Posebnih določil v obeh uredbah ni, tudi ministrsko navodilo za njuno

uporabo jih nima. Ravnati se je torej treba po določbah 2. odst. § 28 zako-na o občem upravnem postopku od 9. novembra 1930. Po teh more taka oseba, ki se ne zna ali ne more po-pisati, postaviti pod spis svoj »ročni znak«, na pr. križ ali odtis kazalca desnice, njeno ime mora pa zapisati druga oseba, katera mora pa prista-viti tudi svoj podpis (čitljivo izpisan) z navedbo poklica in bivališča. Prav je, če tudi navede vzrok, zakaj po-kojninski upravičenec sam ni napisal in podpisal prijave in da se pri tem sklicuje na spredaj navedeno določbo zakona o občem upravnem postopku. —a.

**Težak gmočni položaj mladih zdravnikov.** Konec januarja so skle-nili mladi ljubljanski zdravniki na se-stanku, da store vse potrebno, da bi prišli vsaj do najskromnejšega eks-istenčnega minima. Velika večina mla-dih zdravnikov, ki vrše službo v ljubljanskih javnih bolnicah, za svoje delo ne prejema namreč niti plače v denar-ju, niti v naravi. Takih neplačanih mla-dih zdravnikov je na ljubljanskih bol-nicah 20, ki po šestletnem studiju, enoletnem vojaškem roku in neplača-nem stažu prav težko žive.

**Ljubljanska uradniška menza.** V Ljubljani postoji že 12 let uradniška menza, ki ima svoje prostore v dvo-riščnem krilu hotela Tratnik na Sv. Petra cesti 25. Menza je svojo nalogo kot regulator gostilniških cen vršila prav uspešno vsa ta leta, vplivala pa tudi na cene prehrane pri zasebnikih. Dne 14. januarja se je vršil občni zbor menze, ki je izvolil nov odbor. Na njegov predlog je občni zbor soglasno sklenil prehrano poceniti. Naročil je pa upravi, da mora ostati glede hrane vse pri dosedanjem, torej tako glede množine, kakor tudi glede kakovosti. Od 1. februarja naprej so v veljavi naslednje znižane cene: 1. Za člane (aktivne in upokojene državne in sa-moupravne uradnike) velja kosilo in večerja 11— Din. 2. Za akademike in dija ke kosilo in večerja 11— Din. 3. Za ostale uradnike pa kosilo in ve-čerja 12— Din. Kosilo samo velja v abonmaju 7— Din, večerja za 5— Din na dan. — Te podatke smo povzeli iz ljubljanskih dnevnikov. O sklicanju in poteku občnega zbora, o znižanju cen kakor sploh o poslovanju urad-niške menze v Ljubljani pa naš list ni prejel nobenega obvestila že več let. Mislimo, da bi bilo stalno obveščanje uradniške javnosti o delovanju menze v korist nji sami.

**Obdavčenje stanovanj v novih poslopjih.** Fin. ministrstvo je izdalo načelno važno odločbo, po kateri davčni objekti niso poslopja, niti hiš-ni lastniki, temveč stanovanjski na-je m n i k i. Zato je fin. ministrstvo dovolilo zagrebški občini pobiranje gostaščine od vseh stanovanj v starih in v novih zgradbah. Priziv organizacije hišnih posestnikov, po katerem občina ne bi smela obdavčiti stanovanj v novih hišah, ki so oproščene državnega davka (zgradarine), je mi-nistrstvo obenem odbilo.

kača ob gorskih pobočjih, prekoračil s snegom pokrite vrhove, gledal, kako so kondorji napadli gorske ovce in opazil na-enkrat, da je pred samotnim razpelom.

Toda ne sam! K železni ograji je bila privezana klečeča ženska, kateri je po go-lemu hrbtu tekla kri. S prožnim trstom sta dva Indijanca lepo počasi zamahovala po njem, čisto tako, kakor se mlati žito. Pre-sunljivi kriki žrtve so se dvigali do nebes, ki so se zdela tako blizu, in Belopolti mož, ki je dobro poznal Dona Quijota, je za-čutil vzvišeno vneto, da odpravi vse kri-vice sveta.

Indijanca, ki sta prenehala biti, čim se je približal, sta ga grdo pogledala, ko ju je pozval, naj pustita nesrečnico. Brez dvoma sta bila pogumnejša kot večina si-nov tega podjarmljenega plemena, zakaj naglo kot strela sta ga potegnila iz sedla in ga pošteno premlatila, preden se je mo-gel pobrati in pograbit revolver.

Nikoli se ne bo izvedelo, po kakšni zvijači sta Indijanca tako bliskovito izgi-nila. Belopolti mož je ostal sam s stoka-jo-čo žensko, ki se je obračala za njim, brez dvoma zato, da bi občudovala svojega rešitelja. Stara je bila kvečjemu šestnajst let in lepa kot spokorna Marija Magdalena. Dve kosati kiti, s črnimi in rdečimi trako-

vi na koncu, ki naj pomagajo zoper nezg-o- d, sta ji padali po prsih.

Ponosen kot Don Quijote, usmiljen kot Samaritanec, je belokožec prerezal vr-vi iz rdeče volne in hotel obvezati Indijan-ko s svojim tenkim robcem.

Vstala je, stegnila otrple ude. Nato je stopila k rešitelju in mu pljunila naravnost v obraz.

»Supaipa — gua gua! Hudičev sin!« je zaklicala v narečju Indijancev iz plemena Quechua, pomešanem s španskimi beseda-mi. Pri tem je delala čudne znake, ki so gotovo zarotili vso dolino in vse mrlič-e, katere je krila, naj bodo priče njenih pre-kletstev. »Mene tepsti, ker me ljubiti. Moj mož!«

In preden je odšla, si je izpulila še trepalnico in jo pihnila v rešitelja, kar utegne povzročiti — ko vé to ves svet v Peruju — najtežjo nesrečo, celo obuditi maščevalne duhove starih grobišč Inkov.

Belopolti mož se je za trenotek vsedel in obrnil oči k trpečemu Kristusu. Nekaj prav posebnega, zelo bolečega se je moralo očitno dogajati v njem, zakaj pobledel je kot mumija. Nato je vzel iz torbe ob sedlu malo knjižico, Code Napoléon, sto-pil k obronku in jo treščil v prepad — z njo pa celo kopo neplodnih iluzij.



## Nove prijave upokojencev za drag. doklade.

Od dravske finančne direkcije v Ljubljani smo prejeli: Z uredbama fin. ministrstva št. 75.500/I od 27. oktobra 1931 oz. št. 76.000/I od 5. decembra 1931, je predpisano, da morajo vsi državni upokojenci (upokojenke), njih vdove in sirote najkasneje do 1. marca 1932, predložiti izplačevalni blagajnici, t. j. odseku za računovodstvo dravske finančne direkcije, nove prijave. Obrazec za te prijave je bil predpisan z odločbo fin. ministrstva od 12. decembra 1931, št. 83.900/I in je objavljen v »Službenem listu« od 16. jan. 1932, kos 4. Prijavne obrazce je izdalo in založilo »Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani«, kjer jih je dobiti proti plačilu 1 Din za komad. Kakor sporoča imenovano društvo, se prijavni obrazci dobe pri vseh tobačnih zalogah v Dravski banovini, v vsakem poedinem kraju, kjer je sedež okrajnega sodišča, vsaj v eni trafiki, v Ljubljani v trafiki Pogačnik R. (prej Blaž) na Dunajski cesti (Mathianova hiša), v Mariboru v trafiki Svetek Pavle v Gosposki ulici, v Celju pa v trafiki Perovšek Alme na Kralja Pe-

tra cesti. — Vsi predlagatelji prijav se pri tem opozarjajo, da morajo biti prijave pisane in podpisane lastnoročno in čitljivo, sicer se ne bodo obravnavale. Tistim upokojencem, ki bi do 1. marca t. l. prijav po novih obrazcih ne predložili, se ustavi nadaljnje izplačevanje doklad, dokler ne vložijo prijave. K prijavi je priložiti v dokaz resničnosti navedb vse potrebne listine. Vendar upokojencem, ki so že v minili jeseni predložili prijave in dokazilne listine, teh listin ni treba vnovič predlagati. V bodoče pa bodo morali predlagati listine samo v dokaz sprememb, ki ustvarjajo zanje nova prava do dražinskih doklad. — Prijavne tiskovine je izpolniti točno, pazljivo in pravilno. Za neresnične prijave so predlagatelji kazenski in disciplinski odgovorni. — Opozarjajo se tudi vsi upokojenci, naj v obrazcu točno navedejo številko svojega likvidacijskega lista, ki je označena na vsakem mesečnem čekovnem odrezku. — Natančnejša navodila za izpolnitev prijavnih tiskovin so natisnjene na obrazcu samem. Po njih se je natančno ravnati.

di v bodočem desetletju vselej zmagovito vodil to našo največjo zadrugo k še večji popolnosti. — Kot dodatek h koledarju je izdelal neumorni zadrugar in odlični sotrudnik našega lista Srečko Čerček statistični pregled prvih deset let dela železničarske nabavljalne zadruge. Pregled je izdelan s pomočjo točno izdelanih diagramov in preglednih grafičnih slik. V tem pogledu, ki nudi neizčrpno bogate vire o razvoju in napredku železničarske zadruge in o združnem poslovanju, je vložena silno truda in dela. Le resnična ljubezen do združništva more ustvariti tako nazorno, vestno in skrbno sestavljeno, pregledno sliko, kot nam jo ti nešteti diagrami nudijo. Tudi o nadvse poučnih rezultatih, katere dokazuje ta tabelarni pregled, bomo še poročali.

— a —  
Neposredni davki. Pregled najvažnejših davčnih zakonskih določb. Priredil višji finančni svetnik Josip Mosetizh. Izdala Kmetijska Matica v Ljubljani. Cena 30 Din. — Knjižica obravnava vse vrste direktnih davkov, dalje splošni in skupni davek na poslovni promet, vojnico, davek na neoženjene osebe in davčno prostost oseb, ki imajo devet ali več otrok. Pri-

reditelj je obdelal vsa najvažnejša davčna vprašanja, ki se pojavljajo v vsaki danji praksi. Prednost knjižice obstoji zlasti v tem, da se za vsako davčno vrsto kakor tudi pri vsakem važnejšem davčnem vprašanju točno navedejo razni davčni zakoni, pravilnik, davčne novele in deloma tudi razpisi ministrstva za finance, ki obravnavajo dotično davčno snov.

Prireditelj je s to knjižico prav srečno ugodil nele željam davčnih zavezancev, ampak tudi željam organov finančne uprave. Saj je izšlo v razmeroma kratki dobi, odkar smo dobili davčno reformo, že nebroj raznih novih davčnih zakonov in poleg tega pa še cela vrsta izpreminjevalnih in dopolnjevalnih zakonov.

Snov, ki jo je obdelal prireditelj v svoji knjižici, je ogromna. Zato je tem bolj pozdraviti, da se je prireditelj nele lotil težavne naloge, marveč da mu je tudi uspelo, v razmeroma majhni knjižici (182 strani) obdelati materijo tako izčrpno in pregledno, da služi knjižica lahko kot kazipot nele davčnim zavezancem, ampak zlasti tudi uradništvu finančne stroke. Zato knjižico prav toplo priporočamo.

## Nove knjige.

Koledar Nabavljal. zadruge uslužbencev drž. železnic, Ljubljana VII, za leto 1932. Uredil Ciril Ponikvar. 172 strani. — Agilna ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga je tudi letos izdala za svoje članke koledar, šesti po vrsti. Vsebina koledarja je zelo pestra. Razen običajnega koledarskega gradiva, preglednih tabel o poštinih pristojbinah in taksah vsebuje knjiga vrsto zanimivih člankov o dosedanjem delovanju te največje zadruge držav. uslužbencev v naši banovini. Dva članka o desetletnici in o Zvezi nabavljanih zadrug drž. uslužbencev je napisal Iv. Deržič. O gospodarskih in socialnih ustanovah naših železničarjev ter o zgodovini podpornih društev pa poroča na temelju bogatega gradiva Srečko Čerček, znani zadrugni delavec in dolgoletni predsednik te zadruge. Po-

sebno njegov izčrpan članek o gospodarskih in socialnih institucijah slovenskih železničarjev je izredno zanimiv in opremljen s skrbno zbranim statističnim gradivom. Pokaže nam, kako se moči železničarjev zaradi razcepljenosti po nepotrebnem slabé in nam daje nauk, da je le v slogi možen največji dosegljivi uspeh. Iz tega članka bomo povzeli tudi za naš list mnogo važnih podatkov. Zelo informativni so še članki o gospodinskem in kuharskem tečaju, o krizi in krizah, o pomenu zadrug, o prodajanju za gotovino ali na kredit, o vrednosti prutinarstva itd. V leposlovnem delu je zastopan odlični humorist Iv. Milčinski in več drugih. — Železničarski zadrugni koledar je dokaz življenske sile osvajačice zadrugne ideje. Prepričani smo, da bo pravi duh zadrugarstva tu-

## Stara ljudska modrost.

(Dalje.)

Med sredstva, ki čistijo in razvodenjujejo kri, katera se po stari zdravniški označbi imenujejo »resolvencija«, prištevajo kmetje razen vodne kreše tudi hren. Po starem izročilu je odlično sredstvo zoper furunkule. Enako moč pripisujejo tudi različnim drugim vrstam redkev in redkvic. Vse te še danes z velikim uspehom uporabljajo bolniki, ki trpe na protinu in žolčnih kamnih. Kot posebno priljubljeno sredstvo zoper žolčne bolezni in pesek v ledvicah velja sok črne redkve. Tudi šolani zdravniki ga radi predpisujejo. Zato je menda prav od tod nastala navada, da v krajih, kjer uživajo mnogo

piva, recimo na Bavarskem in v nemških Alpah sploh, jedo k pivu redno tudi črno redkev.

Že davno prej, preden je zdravniška znanost spoznala dragoceno preprečevalno in zdravilno moč korenjavega sirovega soka, ki je bogat v vitamini, je zaslugilo prosto ljudstvo, da je uživanje sirovega korenja in sirove kolerabe koristno človeku, ker ozdravlja bolezni in ohranja zdravje. Seveda si ljudstvo o znanstveni upravičenosti uživanja take »sirove hrane«, ki je dandanes kar v modi, ni bilo na jasnem.

(Dalje prihodnjič.)

## Zase dela, kdor dela za „Naš Glas“!

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporočam  
**A. PERSCHE**  
LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Priporočamo trdako  
**M. Tičar, Ljubljana**  
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

**L. Mikuš**  
Ljubljana, Mestni trg 15  
priporoča svojo zalogo  
dežnikov ter sprehajalnih palic  
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Kr. dvorni dobavitelj  
**ANTON VERBIČ, Ljubljana**  
Delikatese Telefon 2673 Špecerija  
Najnižje cene! S eže blago! Skrbna postrežba!

**Ivan Perdan nasl., Ljubljana**  
Veletrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga.  
Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago  
Postrežba točna in solidna

Telefonska številka 2412 Štev. pošt. hran. 11.165  
**Vzajemna posojilnica v Ljubljani**  
Miklošičeva cesta 7

Krojaški atelje  
**FRAN IGLIČ, LJUBLJANA**  
Pražakova ulica.  
Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

**Tovariši!**  
Kupujte pri trdkah, ki oglašujejo v „NAŠEM GLASU“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zasnambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

## Knjigarna Učiteljske tiskarne

Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

MANUFAKTURNA TRGOVINA  
**FABIANI & JURJOVEC**  
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5  
Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

**C. J. HAMANN**  
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vlr nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.